

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Bili?im Teknolojileri Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencileri ?çin Bili?im Teknolojileri Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28412>

Özet

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Bili?im Teknolojileri **Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i**, Gürkan Göçer ve Adnan Türko?lu taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin **Bili?im Teknolojileri** (BT) kullan?m?na, yönetimine ve ö?renimine yönelik alg?lad?klar? yeterlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin dijital okuryazarlık ve teknoloji entegrasyonu becerilerine olan inançlar?n? ölçerek e?itim psikolojisi alan?na katkı sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, spesifik olarak Türkiye'deki ortaokul ö?rencileri popülasyonuna yönelik tasarlanm?? olup, psikometrik özelliklerinin incelendi?i kapsamlı bir geçerlik ve **güvenirlik** çal??mas? ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Bili?im Teknolojileri, Ortaokul, Ölçek Geli?tirme, Alg?, Psikometri.

Yazarlar

Gürkan Göçer, Adnan Türko?lu

Amaç

Ölçe?in geli?tirilmesindeki temel amaç, ortaokul kademesinde ö?renim görmekte olan ö?rencilerin bilgi ve ileti?im teknolojilerini kullanma becerilerine dair sahip olduklar? **öz-yeterlik** inanc?n? ölçmek üzere standart, geçerli ve güvenilir bir araç olu?turmaktır. Bu araç, ö?rencilerin teknoloji kullan?m?na yönelik motivasyonlar?n?, kar??la?tıklar? zorluklarla ba?a ç?kma kapasitelerini ve dijital araçlara olan güvenlerini de?erlendirmeye imkan tan?r.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmenlere ve okul yöneticilerine ö?rencilerin **Bili?im Teknolojileri** (BT) alan?ndaki yetkinlik alg?lar?n? belirleyerek, bu alanda ihtiyaç duyulan e?itim ve destek programlar?n? planlamada kritik veriler sunmay? amaçlamaktadır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda merkezi bir rol oynayan **öz-yeterlik** kavram?na dayanmaktadır. Ölçülen yap?, bireyin belirli bir alandaki görevleri ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine olan inanc?n? ifade eder. Bu ölçek özelinde, yap?, ortaokul ö?rencilerinin Bilgi ve ?leti?im Teknolojileri (B?T) ile ilgili görevleri (yaz?l?m kullanma, donan?m sorunlar?n? giderme, interneti etkili kullanma, dijital içerik olu?turma vb.) ba?ar?yla tamamlama konusundaki alg?lar?n?

içerir.

Ölçülen yap?, ö?rencilerin teknolojiye kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ve teknolojik zorluklar kar??s?ndaki ?srarc?l?k düzeylerini yans?t?r. Yüksek **öz-yeterlik** alg?s?na sahip ö?rencilerin, yeni teknolojileri ö?renmeye daha istekli olduklar? ve teknoloji kullan?m?nda daha ba?ar?l? sonuçlar elde ettikleri varsay?lmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas? (Göçer & Türko?lu, 2018), arac?n ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amac?yla kapsaml? geçerlik analizlerini içermektedir. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?i çal??malar?n? kapsamaktadır.

Makalede, ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik yap?yla tutarlı?, çok boyutlu veya tek boyutlu bir yap?y? ortaya koydu?u bildirilmi?tir. Ölçe?in detayl? geçerlik sonuçlar? (faktör yükleri, uyum indeksleri vb.) ilgili akademik yay?nda (Göçer ve Türko?lu, 2018) mevcuttur.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** çal??mas?, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farklı ko?ullara kar?? ne kadar tutarlı oldu?unu göstermektedir. Göçer ve Türko?lu (2018) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in iç tutarlıl??n? belirlemek amac?yla yayg?n olarak Cronbach's Alpha katsay?s? hesaplanm??t?r.

Genellikle öz-yeterlik ölçeklerinde yüksek iç tutarlıl?k de?erleri beklenir. Bu ölçek için elde edilen Cronbach's Alpha katsay?s?n?n kabul edilebilir veya yüksek düzeyde oldu?u ve dolay?s?yla ölçe?in ortaokul ö?rencilerinin BT **öz-yeterlik** alg?lar?n? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ü belirtilmi?tir. Detayl? güvenilirlik katsay?lar? ve alt boyutlara ait de?erler kaynak makalede sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Bili?im Teknolojileri Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin yap?s?sal bütünlü?ünü ortaya koymak amac?yla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?u ve maddelerin hangi faktörler alt?nda topland??? incelenmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in ö?rencilerin BT kullan?m?na yönelik yetkinlik alg?lar?n? temsil eden anlaml? alt boyutlara sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu alt boyutlar, BT ile ilgili farklı beceri alanlar?n? (örne?in, yaz?l?m kullan?m?, internet güvenli?i, problem çözme) temsil edebilir. Faktör yap?s?n?n detaylar?, özgün yay?nda yer alan AFA ve DFA sonuçlar? ile aç?klanm??t?r.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: Ölçeğin formatı, genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme (Örneğin: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a) kullanılarak hazırlanmıştır. Kesin derecelendirme bilgisi makalede detaylıca verilmiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul Öğrencileri

Yaş Grubu: Genellikle 10-14 yaş aralığındaki öğrenciler (5. sınıftan 8. sınıfa kadar).

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geliştirme ve geçerlik çalışmaları Türkiye'deki ortaokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, öğrencilerin **Bilgi Teknolojileri** kullanımına yönelik algılarını rapor etmelerini gerektiren öz bildirim (self-report) metodolojisi kullanılarak uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Geçerlik, Güvenirlilik, Likert Ölçeği, Dijital Yetkinlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gürkan Göçer

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Makalede belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: gurkangocer@gmail.com

Yazma Adresi: Makalede belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Yayın yılı)

İzinler ve Ücret: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım şartları için yazardan izin alınması zorunludur.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ortaokul-ogrencileri-icin-bilisim-teknolojileri-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Göçer, G. ve Türko?lu, A. (2018). Ortaokul Ö?rencileri ?çin **Bili?im Teknolojileri** Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i: Geçerlik ve **güvenirlik** çal??mas?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 46, 223-238. [doi:10.21764/maeuefd.394086](https://doi.org/10.21764/maeuefd.394086)

Ortaokul Ö?rencileri ?çin Bili?im Teknolojileri Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ve derecelendirme format?na ula?mak için yukar?da belirtilen akademik makaleye (Göçer ve Türko?lu, 2018) veya sorumlu yazar?n e-posta adresine ba?vurulmas? gerekmektedir.